

متن پرسش

با عرض سلام و احترام و تبریک اعیاد شعبانیه: التماس دعا. استاد گرامی دو سوال داشتم: ۱. انسان توان این را دارد که اصلاً نخوابد؟ در مباحث معرفت النفس که با دوستان کار می‌کردیم یکی از دوستان پرسیدن اگر روح بر بدن تسلط دارد چرا وقتی نمی‌خواهیم بخوابیم نمی‌توانیم؟ بنده خدمتشان گفتم که روح به صورت بالقوه توان تسلط بر جسم را دارد ولی این توانایی‌ها بالفعل نشده است و روح را تربیت نکرده ایم و الا می‌توانست مثل برخی عرفا، حتی بدون بیهوشی، عمل جراحی انجام دهد. درست گفتم؟ ۲. استاد گرامی، عالم وحدت با تشخیص هرکدام از انسانها چطور جمع می‌شود یعنی وقتی می‌گوییم روح بعد از مرگ به عالم معنا و وحدت می‌رود و اصل روح، وحدت دارد و... چطور در عوالم بعد، خودمان همچنان خودمان هستیم و روحها با هم فرق دارند؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱. رویهمرفته همین‌طور است ولی بالاخره تا ما در دنیا هستیم و بدن داریم و روح در تدبیر بدن فعال است، خواب به عنوان انصراف نسبی نفس از بدن در حالت طبیعی‌اش مطرح است. ۲. هرکس با اراده‌های خودش در دنیا در قیامت، خودش است ولی با حضوری بیکرانه، مانند فنای فی الله برای عرفا که در عین فانی‌بودن از خود، به حق باقی‌اند و نه آن‌که با فانی‌شدن در حق، از بین بروند. موفق باشید